

Številka: 35606-1/2024-2560-25

Datum: 16. 4. 2024

Ministrstvo za naravne vire in prostor izdaja na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) v zadevi izdaje dovoljenja po drugi in tretji alineji prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08-odlUS, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19), po uradni dolžnosti, naslednje

DOVOLJENJE

- Upravljavcem lovišč, navedenih v drugem stolpcu tabele, se dovoli odvzem iz narave z odstrelom sto šestinsedemdeset (176) osebkov vrste rjavi medved (*Ursus arctos*). Odvzem iz narave z odstrelom je dovoljen na območjih, navedenih v spodnji tabeli. Na posameznem območju je dovoljeno odvzeti iz narave z odstrelom največ toliko osebkov, kot je navedeno v tretjem stolpcu tabele in v masnih kategorijah, navedenih v četrtem stolpcu tabele, ki so določene za posamezni bazen.

Bazen	Območje (lovišče)	Št. osebkov	Masne kategorije		
			do 100 kg	od 100-150 kg	nad 150 kg
Ribniški	Dolenja vas	32	23	6	3
	Ribnica				
	Sodražica				
	Turjak				
	Velike Lašče				
	Loški Potok				
	Velike Poljane				
Loški	Gornje jezero	14	10	3	1
	Grahovo				
	Iga vas				
	Lož-Stari trg				
	Nova vas				
Javorniško-Snežniški	Babno Polje	23	16	5	2
	Javornik Postojna				
	Kozlek				
	LPN Jelen Snežnik				
	Pivka				
	Prestranek				
	Tabor Zagorje				
	Trnovo				
Zemon					

Bazen	Območje (lovišče)	Št. osebkov	Masne kategorije		
			do 100 kg	od 100-150 kg	nad 150 kg
Meniškijski	Rakitna	23	16	5	2
	Mokrc				
	Žilce				
	Ig				
	Rakovnik Škofljica				
	Begunje				
	Cajnarje				
	Cerknica				
	Rakek				
	Borovnica				
	Brezovica				
	LPN Ljubljanski vrh				
	Tomišelj				
Kočevski	Kočevje	36	25	7	4
	LPN Kočevsko				
	Mala gora				
	Osilnica				
	Banja Loka-Kostel				
	Draga				
Suhokranjski	Dobropolje	9	6	2	1
	Grosuplje				
	Taborska jama				
	Krka				
	Lazina				
	Struge na Dolenj.				
	Suha krajina				
Primorski	Gradišče-Košana	9	6	2	1
	Slavnik-Materija				
	Žabnik-Obrov				
	Timav-Vreme				
	Gaberk-Divača				
	Videž-Kozina				
	Brkini				
	Bukovca				
	Prem				
	Senožeče				
	Raša-Štorje				
	Vrhe-Vrabče				
	Tabor-Sežana				
	Brje-Erzelj				
	Istra-Gračišče				
	Kras-Dutovlje				
	Rižana				
Štanjel					
Kojnik-Podgorje					
Belokranjski	Dragatuš				

Bazen	Območje (lovišče)	Št. osebkov	Masne kategorije		
			do 100 kg	od 100-150 kg	nad 150 kg
Belokranjski	Črnomelj	5	3	1	1
	Loka				
	Predgrad				
	Sinji Vrh				
	Smuk Semič				
	Vinica				
	Adlešiči				
	Gradac				
	Metlika				
	Suhor				
Novomeški	Mirna	7	5	1	1
	Plešivica				
	Šentrupert				
	Veliki Gaber				
	Novo mesto				
	Otočec				
	Mirna Peč				
	Šentjanž				
	Velika Loka				
	Mokronog				
	Trebelno				
	Dobrnič				
	Toplice				
	Trebnje				
	Tržišče				
	Padež				
	Brusnice				
	Škocjan				
	Šentjernej				
Orehovica					
Gorjanci					
Zahodnovisoko kraški	Čepovan	12	9	1	2
	Jelenk				
	Grgar				
	Trebuša				
	Dole				
	Idrja				
	Krekovše				
	Trnovski gozd				
	Hrenovice				
	Vrhnika				
	Javornik-Črni vrh				
	Gorica				
	Lijak				
	Rovte				
	Kozje Stena				
Planina					

Bazen	Območje (lovišče)	Št. osebkov	Masne kategorije		
			do 100 kg	od 100-150 kg	nad 150 kg
Zahodnovisoko kraški	Vojkovo				
	Bukovje				
	Nanos				
	Hotedršica				
	Črne jama				
	Kanal				
	Most na Soči				
	Logatec				
	Col				
	Anhovo				
	Dobrovo				
	Hubelj				
	Sabotin				
	Vipava				
	Čaven				
Zasavski	Čemšenik	5	4	1*	
	Dobovec				
	Dol pri Hrastniku				
	Dole pri Litiji				
	Gabrovka				
	Hrastnik				
	Ivančna Gorica				
	Izlake				
	Kresnice				
	Laze				
	Litija				
	Mlinše				
	Moravče				
	Podkum				
	Polšnik				
	Pugled				
	Radeče				
	Šentlambert				
	Šentvid pri Stični				
	Šmartno pri Litiji				
	Trbovlje				
	Vače				
	Višnja Gora				
Zagorje					
Posavski	Artiče				
	Bizeljsko				
	Boštanj				
	Brestanica				
	Brežice				
	Bučka				
	Cerklje ob Krki				

Bazen	Območje (lovišče)	Št. osebkov	Masne kategorije		
			do 100 kg	od 100-150 kg	nad 150 kg
Posavski	Čatež	1**			
	Dobova				
	Globoko				
	Kapele				
	Kostanjevica				
	Krško				
	Loka pri Zidanem Mostu				
	Mokrice				
	Pišece				
	Podbočje				
	Raka				
	Senovo				
	Sevnica				
	Studenec				
	Veliki Kamen				
	Veliki Podlog				
Videm ob Savi					
Zabukovje					

Legenda: * - masa nad 100 kg; ** - masa ni omejena

2. Dovoljenje velja do 31. 12. 2024.
3. Način odvzema iz narave z odstrelom iz 1. točke tega izreka mora biti izveden v skladu s predpisi, ki urejajo lov. Odvzem iz narave z odstrelom je dovoljen z visoke preže, v oddaljenosti 1,5 km od naselij pa tudi s tal. Odvzem iz narave z odstrelom ni dovoljen s pogonom, pritiskom in brakado.
4. Ob posameznem odvzemu iz narave z odstrelom je dopustno odstopanje od mas, določenih v četrtem stolpcu v tabeli v 1. točki tega izreka, za največ 20% telesne mase rjavega medveda.
5. Upravljavec lovišča mora takoj po izvršitvi odvzema iz narave z odstrelom obvestiti območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije, ki bo naredila pregled in izmero rjavega medveda. Zavod za gozdove Slovenije spremlja izvajanje odvzema iz narave z odstrelom rjavega medveda in s takojšnjim obveščanjem upravljavcev lovišč skrbi, da se odvzem iz narave z odstrelom izvaja tako kot je določeno v 1. do 5. točki tega izreka. Upravljavec mora o odvzemu iz narave najpozneje v 24 urah obvestiti tudi območno združenje upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom, ki mora o odvzemu čimprej obvestiti vse druge upravičence za lov v lovsko upravljavskem območju. Zavod za gozdove Slovenije mora enkrat mesečno Ministrstvu za okolje in prostor posredovati poročilo o odvzemu iz narave z odstrelom v preteklem mesecu, ki vključuje naslednje podatke: vrsto živali, podrobnejše lastnosti živali (teža, starost, spol ipd.), kraj (lokacijo), datum in način odvzema iz narave z odstrelom.
6. V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za naravo (v nadaljevanju: ministrstvo), je dne 4. 1. 2024 na podlagi 126. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – ZUP-UPB2, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20-ZIUOPDVE in 3/22-ZDeb; v nadaljevanju: ZUP) v povezavi s tretjim odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08-odlUS, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) po uradni dolžnosti pričelo z upravnim postopkom za izdajo dovoljenja po prvem odstavku 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah za odvzem iz narave z odstrelom (v nadaljevanju: odvzem iz narave) rjavega medveda (*Ursus arctos*) (v nadaljevanju: medved) na območjih v Republiki Sloveniji, kjer so na podlagi ekspertiz: Stokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji (obdobje 2020-2023) (Jerina, K., Majič-Skrbinšek, A., Stergar, M., Bartol, M., Pokorny, B., Skrbinšek, T., in T. Berce. 2020) in Stokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji v obdobju 2020-2023; predlog odvzema medveda za obdobje od 1. 10. 2020 do 30. 9. 2021. Ekspertiza. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, K. Jerina, julij 2020, ocenjene največje gostote medvedov v Republiki Sloveniji ter upoštevajoč študijo Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998-2022, K. Jerina, september 2022.

V 126. členu ZUP je določeno, da pristojni organ začne postopek po uradni dolžnosti, če tako določa zakon ali na zakonu temelječ predpis in če ugotovi ali zve, da je treba glede na obstoječo dejansko stanje zaradi javne koristi začeti postopek.

Ministrstvo je po uradni dolžnosti pričelo z upravnim postopkom za izdajo dovoljenja za odvzem iz narave medveda na tistih območjih v Republiki Sloveniji, kjer so na podlagi ekspertize, ki so jo pripravili strokovnjaki na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, Gozdarskem inštitutu Slovenije, Zavodu za gozdove Slovenije: Stokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji (obdobje 2020-2023) (Jerina, K., Majič-Skrbinšek, A., Stergar, M., Bartol, M., Pokorny, B., Skrbinšek, T., in T. Berce. 2020) (v nadaljevanju: ekspertiza) ocenjene največje gostote medvedov v Republiki Sloveniji. Glavni cilji ekspertize so: (i) določiti rodnost, naravno smrtnost in potencial rasti populacije, (ii) rekonstruirati populacijsko dinamiko in spremembe gostot medveda v zadnjem desetletju, (iii) ugotoviti, ali biološka nosilna zmogljivost prostora omejuje rast številčnosti populacije in ali lahko pričakujemo določeno samoregulacijo, ter ali na ta mehanizem vpliva krmljenje, (iv) analizirati prostorsko in časovno dinamiko konfliktov z medvedom in vplivov gostot in številčnosti medveda na konflikte, (v) ugotoviti, ali so lokalne gostote in številčnost usklajene z družbeno nosilno zmogljivostjo prostora in, če niso, (vi) koliko znaša ciljna številčnost medveda, (vii) utemeljiti, ali je regulacija medveda z odstrelom zakonsko sprejemljiva oz. ali so izčrpane vse druge alternative zmanjševanja konfliktov, (viii) razviti postopek načrtovanja upravljanja in določiti način izvedbe načrtovanega izrednega odvzema iz narave medveda, ki bo ob vseh drugih ukrepih, ki se že izvajajo, ob najmanjšem možnem poseganju v populacijo najbolj (in dovolj) zmanjšal konflikte z vrsto.

Medved je vrsta, uvrščena na seznam poglavja A priloge 1 Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, ki v 5. členu določa, da je prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati živali varovanih živalskih vrst iz poglavja A priloge 1 te uredbe. Ne glede na navedeno prepoved lahko ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, med drugim zaradi preprečitve resne škode in zagotavljanja zdravja in varnosti ljudi v skladu z drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah po uradni dolžnosti dovoli usmrnitev, odvzem iz narave, ujetje, vznemirjanje ali poškodovanje živali živalskih vrst iz 5. člena te uredbe, če ni druge zadovoljive možnosti in ta ravnanja ne škodujejo ohranitvi ugodnega stanja populacije. Dovoljenje se v skladu s tretjim

odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah izda po uradni dolžnosti ali na podlagi vloge stranke.

V skladu s petim odstavkom 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah se lahko živali iz razreda sesalcev iz prvega odstavka 7. člena usmrti in odvzame iz narave na podlagi 7. člena te uredbe le na način, ki je v skladu s predpisi, ki urejajo lov. V skladu z določilom prvega odstavka 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah se dovoljenje iz 7. člena te uredbe izda na podlagi strokovnega mnenja (v nadaljevanju: mnenje), ki ga v obravnavani zadevi v skladu s četrtem odstavkom 8. člena te uredbe pripravi Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: ZGS). V skladu s petim odstavkom 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah mora strokovno mnenje ZGS vsebovati še priloženo pisno stališče Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: ZRSVN).

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 Odl. US:U-I-98/04, 17/08, 46/14-ZON-C 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljevanju: ZDLov-1) v prvem odstavku 21. člena določa, da upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom opravljajo pod pogoji javne službe naloge s področja trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, med drugimi tudi poseganje v populacije prosto živečih sesalcev v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave. Odvzem iz narave lahko izvajajo le osebe, ki za izvajanje lova izpolnjujejo pogoje, določene z ZDLov-1. V skladu s 45. členom ZDLov-1 je upravljavec dolžan poskrbeti, da ZGS še pred izkoženjem opravi ogled vsakega odvzetega medveda, opravi vse predpisane meritve, odvzame določene vzorce in ugotovi, ali je bil odvzem opravljen v skladu z izdanim dovoljenjem. Upravljavec mora o odvzemu iz narave najpozneje v 24 urah obvestiti območno združenje upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom, ki mora o odvzemu čimprej obvestiti vse druge upravičence za lov v lovsko upravljavskem območju. V skladu s Pravilnikom o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja in usmrtitve ranjene živali ter višini odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Uradni list RS, št. 50/16) se pri odvzemu iz narave medveda uporablja predpisano lovsko orožje z risano cevjo in naboji določenimi v Prilogi 1 tega Pravilnika.

V skladu s šestim odstavkom 4. člena ZDLov-1 so upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji za dejavnost lovstva registrirane pravne osebe, ki se morajo zaradi trajnostnega gospodarjenja z divjadjo združevati v območna združenja upravljavcev lovišč (v nadaljevanju: OZUL). Temeljna pristojnost izvršilnega organa OZUL je v skladu s četrtem odstavkom 67. člena ZDLov-1 med drugimi tudi usklajevanje stvari strokovne in upravljavske narave do državnih organov in Zavoda za gozdove Slovenije ter do Lovske zveze Slovenije.

V skladu s četrtem odstavkom 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah je ministrstvo dne 13. 3. 2024 prejelo strokovno mnenje ZGS št. 356-1/2024-5 z dne 12. 3. 2024 in pisno stališče ZRSVN št. 3562-0907/2024-4 z dne 1. 3. 2024 za odvzem iz narave medveda za obdobje do 31. 12. 2024, katerima je bila priložena študija Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998 do 2024, K. Jerina, 2024 (v nadaljevanju: študija) in v katerem je ZGS ocenil vpliv odvzema iz narave, časovno obdobje in geografsko območje odvzema, sredstva oziroma način odvzema in ukrepe v zvezi z izvedbo nadzora, kakor je določeno v 8. členu Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. V strokovnem mnenju ZGS in pisnem stališču ZRSVN sta kot razloga za odvzem iz narave navedena in utemeljena preprečitev resne škode in zagotavljanje zdravja in varnosti ljudi.

V skladu s 44. členom ZUP mora ministrstvo po uradni dolžnosti skrbeti za to, da so v postopku udeleženi vsi, na katerih pravice ali pravne koristi bi lahko vplivala odločba. V skladu s 143. členom ZUP mora ministrstvo pred začetkom ugotovitvenega postopka povabiti k udeležbi v postopku osebe, za katere ugotovi, da imajo pravni interes za udeležbo v postopku.

Ministrstvo je v skladu s 44. členom ZUP po uradni dolžnosti ugotovilo, da imajo pravico udeleževati se postopka kot stranski udeleženci naslednja društva, ki imajo status društva, ki deluje v javnem interesu po 137. členu Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 –ZDru-1, 8/10 –ZSKZ-B, 46/14, 21/18 –ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22-ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10) in imajo pravico zastopati interese ohranjanja narave v vseh upravnih in sodnih postopkih: Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov Dinaricum, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, Lovska zveza Slovenije, Zupančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana, in Alpe Adria Green, Mednarodno društvo za varstvo okolja in narave, Cesta Borisa Kidriča 37c, 4270 Jesenice.

Nadalje je ministrstvo po uradni dolžnosti ugotovilo tudi, da imajo pravico udeleževati se postopka kot stranski udeleženci upravljavci lovišč, na katerih je predlagana izvedba ukrepa odvzema iz narave medveda. ZDLov-1 v prvem odstavku 21. člena določa, da upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom opravljajo pod pogoji javne službe naloge s področja trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, med drugimi tudi poseganje v populacije prosto živečih sesalcev v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave. Odvzem iz narave lahko izvajajo le osebe, ki za izvajanje lova izpolnjujejo pogoje, določene z ZDLov-1. Ministrstvo ugotavlja, da je takšnih izvajalcev predvidoma 178. V skladu s šestim odstavkom 4. člena ZDLov-1 so upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji za dejavnost lovstva registrirane pravne osebe, ki se morajo zaradi trajnostnega gospodarjenja z divjadjo združevati v območna združenja upravljavcev lovišč (OZUL). Temeljna pristojnost izvršilnega organa OZUL je v skladu s četrnim odstavkom 67. člena ZDLov-1 med drugimi tudi usklajevanje stvari strokovne in upravljavske narave do državnih organov in ZGS ter do Lovske zveze Slovenije. Glede na zgoraj navedeni določbi ZDLov-1 ter na stališče, ki ga je v odločbi št. 35607-1/2020-7 z dne 6. 8. 2020 zavzelo Ministrstvo za okolje in prostor, da v imenu upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom v postopkih usklajevanja stvari strokovne in upravljavske narave do državnih organov in ZGS ter do Lovske zveze Slovenije sodelujejo OZUL-i, ministrstvo ugotavlja, da je upravljavcev zgoraj navedenih lovišč 178 in so združeni v naslednje OZULe: OZUL Novomeško, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto, OZUL Kočevsko-Belokranjsko, Mahovnik 90, 1330 Kočevje, OZUL Notranjsko, Cankarjeva 6, 6230 Postojna, OZUL Primorsko, Partizanska cesta 49, 6210 Sežana, OZUL Posavsko, Cesta krških žrtev 23, 8270 Krško, OZUL Zahodno Visoko Kraško, Slovenska cesta 13, 5281 Spodnja Idrija, in OZUL Zasavsko, Ljubljanska 10, 1270 Litija.

Ministrstvo je stranske udeležence v postopku odločanja, v skladu z 9. členom ZUP, kjer je določeno, da je treba dati stranki in stranskim udeležencem možnost, da se pred izdajo odločbe izjavijo o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločbo (načelo zaslišanja stranke) z dopisoma št. 35606-1/2024-2550-4 z dne 15. 3. 2024 pozvalo, da se v roku 8 dni od prejema poziva opredelijo do v dopisu navedenih ugotovitev ministrstva ter do strokovnega mnenja ZGS, pisnega stališča ZRSVN in študije, ter priložijo vse morebitne dokaze.

V postopek se je na poziv ministrstva z dne 26. 3. 2024 prijavila Lovska zveza Slovenije z izjavo, da želi sodelovati v postopku kot stranski udeleženec. Hkrati je Lovska zveza Slovenije podala izjavo, da se strinja, da odvzem medveda iz narave poteka pod pogoji in na način kot sta to v svojih strokovnih mnenjih napisala ZGS in ZRSVN.

Utemeljitev razloga za odvzem iz narave (7. alineja prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah)

V drugi in tretji alineji prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah je določeno, da se kljub prepovedi iz 5. člena te uredbe dovoli odvzem živali živalskih vrst iz 5. člena te uredbe iz narave, če ni druge zadovoljive možnosti in ta ravnanja ne škodujejo ohranitvi ugodnega stanja populacije, zaradi preprečitve resne škode ter zagotavljanja zdravja in varnosti ljudi.

Po strokovnem mnenju ZGS, ki se sklicuje na ekspertizo, dopolnitev ekspertize ter ekspertno oceno in študijo, je treba izvesti odvzem iz narave medveda zaradi povečanih konfliktov, ki so posledica velikih gostot in značilnosti znotraj vrstnih odnosov med medvedi. V ekspertizi je prikazana in pojasnjena soodvisnost med naraščanjem populacijskih gostot medveda in konfliktov.

Gostote medveda so v dinarskem delu Slovenije med najvišjimi znanimi v svetu (v delih območja presegajo 0,5 osebkov/km²). Pred 10–15 leti so bile visoke gostote medvedov predvsem v velikih strnjenih gozdnih kompleksih srednje in južne Slovenije (Snežniško-Javorniški masiv, del Krimskega pogorja in Menišije, Kočevski Rog, Goteniški Snežnik). V teh območjih (z izjemo Javornikov) se gostote v zadnjih letih niso bistveno spremenile. V zadnjem desetletju so se gostote občutno spremenile, zlasti so se močno povečale v območju med Cerknico, Ložem, Ribnico, Vidmom in Grosupljem z značilno gozdno-kmetijsko krajino in veliko gostoto naselij (0,3/km²) in so primerljive z gostoto medveda v strnjenih gozdnih masivih Snežnika in Javornikov, ter večje kot na Kočevskem. V zadnjem desetletju so se povečevali prav vsi glavni tipi konfliktov z medvedom in dosegli maksimum leta 2019, ko je bila največja tudi njegova številčnost. Največ konfliktov je evidentiranih na »novo zapolnjenih« območjih, kjer so se gostote medveda v zadnjem desetletju močno povečala in so razmeroma gosto poseljena s strani človeka. Naraščale so skupne škode na premoženju (zlasti na sadovnjakih, čebelnjakih, govedu in konjih), naraščala je pogostnost kriznih dogodkov z medvedom s posredovanji intervencijske skupine, naraščali so skupni konflikti, izraženi s konfliktnim indeksom. Statistične analize kažejo, da so se vsi konfliktni tipi povečevali tudi z naraščanjem številčnosti medveda. Ob povečanju številčnosti populacije medveda za 100 osebkov so se letne škode po medvedu v povprečju povečale za 16%, letno število posredovanj intervencijske skupine zaradi kriznih dogodkov z medvedom za 14%, skupni konfliktni indeks (vključno s škodo na drobnici) za 4% in indeks vseh konfliktov (brez upoštevanja škode na drobnici) za 10%.

V ekspertizi je bilo ugotovljeno, da se konflikte z medvedom beleži v velikem delu območja njegove stalne razširjenosti in tudi na delih območja, kjer je prisoten le občasno in/ali v zelo nizkih gostotah. Vendar so konflikti večji predvsem v območjih, kjer so se gostote medveda močnejše povečale v preteklem desetletju (med Cerknico, Ložem, Ribnico, Vidmom in Grosupljem; južni obronki Ljubljanskega barja in samo Barje, zahodno od snežniškega območja ob Čičariji) in so bolj poseljena s strani človeka. Okoli 35% vseh konfliktov z medvedom se zgodi na 320 km² ozemlja Slovenije (kjer je 162 naselij), 65% na 1.111 km² (400 naselij) in 95% na 1.900 km² (1.170 naselij). Za velik del območij s povečanimi konflikti je značilno, da se stikajo z velikimi/večjimi gozdnimi masivi, v katerih so bile gostote medveda tudi v obdobju pred 10 leti velike. Lokalna intenziteta (kartirana v mreži 3×3 km) konfliktov skoraj premosorazmerno narašča z lokalnim povečanjem populacijskih gostot medveda v preteklem obdobju, poleg tega je značilno odvisna tudi od gostot medveda v okolici polmera ≈15 km. Ta polmer sovпада s polmerom individualnih območij aktivnosti medvedov v Sloveniji. Vplivna razdalja okoliških gostot medveda na lokalne konflikte ima torej povsem jasna biološka ozadja – gre za »gravitacijsko« območje, s katerega izhajajo medvedi, ki so udeleženi v konfliktih.

Ekspertiza tudi ugotavlja, da je z naraščanjem gostot umikanje medvedov od neposredne bližine naselij vse manj izrazilo, kar je verjetno posledica izogibanja negativnim znotrajvrstnim interakcijam med medvedi oz. iskanja kompromisa subdominantnih medvedov med nevarnostjo kontakta s človekom oz. z drugimi medvedi. Mlajši in odrasli medvedi lahko namreč ubijejo nesorodne mladiče (t. i. infanticizem). Vodeče medvedke (in tudi mladi medvedi nasploh) se v izogib tovrstne nevarnosti začasno ali trajno umikajo v (neposredno) bližino ali na sam rob naselij, kjer se počutijo varnejše. Prav te kategorije medvedov najpogosteje povzročajo konflikte.

Glede na povezavo med naraščanjem številčnosti populacije medveda in naraščanjem različnih tipov konfliktov, je bilo v ekspertizi ugotovljeno, da so konflikti začeli nelinearno naraščati pri

najvišji letni številčnosti populacije medveda od 630 do 700 osebkov. Populacija medvedov v Sloveniji, kljub velikim gostotam, ne kaže znakov samoregulacije, zato se po mnenju ZGS in trditev v ekspertizi in dopolnitvi ekspertize ter ekspertni oceni lahko pričakuje, da se bodo konflikti brez odvzema določenega števila medvedov iz populacije znatno povečevali.

Iz ekspertize in dopolnitve ekspertize izhaja predlog, da je treba populacijo s sedanjih okoli 1000 znižati na okoli 800 osebkov (v obeh primerih je mišljena pomladanska številčnost), kar pomeni za 20 % zmanjšanje oz. doseglo številčnosti medveda, kakršna je bila v obdobju 2014–2016. To uskladitev se izvede enakomerno in postopno s tem se prepreči možnost okrnitve ugodnega ohranitvenega stanja populacije in med drugim doseže da bo hitrost upadanja populacije takšna, kakor je bila v zadnjih letih hitrost njenega naraščanja.

Ministrstvo za okolje in prostor je z izdajo dovoljenja št. 35600-107/2021-14 z dne 28. 2. 2022 dovolila odvzem iz narave 222 medvedov. Upravno sodišče je s sklepom IU 305/2022-14 z dne 22. 3. 2022 izdalo začasno odredbo in izvršitev prej navedenega dovoljenja Ministrstva za okolje in prostor odložilo do izdaje pravnomočne sodne odločbe v upravnem sporu tožeče stranke Alpe Adria Green zoper toženo stranko Republiko Slovenijo, ki jo zastopa ministrstvo zaradi odvzema iz narave medveda iz predhodno navedenega dovoljenja. Nadalje ministrstvo ugotavlja, da je Upravno sodišče izdalo sodbo št. IU 305/2022-55 z dne 19. 7. 2022 v kateri je razsodilo, da se tožba ožeče stranke Alpe Adria Green zoper toženo stranko Republiko Slovenijo zoper dovoljenje Ministrstva za okolje in prostor št. 35600-107/2021-14 z dne 28. 2. 2022 dovolila odvzem iz narave 222 medvedov zavrne. Upravno sodišče je v sodbi med drugim ugotovilo, da je odločitev Ministrstva za okolje in prostor pravilna, vendar iz razloga preprečitve resne škode in zagotavljanja varnosti in zdravja ljudi in ne selektivnega in omejenega odvzema nekaterih živali iz narave pod strogo nadzorovanimi pogoji in v omejenem številu. V letu 2023 je ministrstvo izdalo dovoljenje št. 35606-93/2022-2550-90 z dne 13. 4. 2023 s katerim je dovolilo odvzem iz narave 230 medvedov. Tudi v letu 2023 je tožba tožeče stranke Alpe Adria Green na odločbo ministrstva Upravno sodišče zavrnilo. Dovoljenje za odvzem iz narave 230 medvedov je bilo v celoti realizirano. Dodatno je bilo v letu 2023 iz narave odvzetih 10 medvedov na podlagi t. i. ustnih odločb v primeru ogrožanja zdravja in varnosti ljudi, zabeležena je bila še smrtnost 24 osebkov. Po podatkih ZGS je bila v letu 2023 zabeležena smrtnost 264 medvedov.

ZGS v strokovnem mnenju št. 356-1/2024-5 z dne 12. 3. 2024 predlaga odvzem iz narave 176 medvedov do 31. 12. 2024. ZGS predvideva, da je spomladanska številčnost medvedov v Sloveniji ocenjena na 900 osebkov, ker se predvideva, da bo večina odvzema iz narave izvršena v jesenskem času, je predlog za odvzem iz narave 176 medvedov takšen, da bo spomladanska številčnost v letu 2025 znašala 820 medvedov, pri kateri naj bi se število konfliktov bistveno zmanjšalo, kot je to navedeno v ekspertizi, dopolnitvi ekspertize, ekspertni oceni in študiji.

Ministrstvo ugotavlja, da je odvzem iz narave medvedov, določen s tem dovoljenjem, nadzorovan, ker so v 1. točki izreka tega dovoljenja določena območja, kjer je odvzem iz narave dovoljen, in sicer so to območja z večjimi gostotami medvedov ter se pokrivajo tudi z območji, kjer so bili zabeležen konflikti, ki jih medvedi povzročajo. Odvzem iz narave je višji na območjih večjih gostot in/ali z večjo jakostjo konfliktov. Takšen odvzem iz narave je usmerjen v zmanjševanje oziroma preprečevanje konfliktov. Odvzem iz narave, določen v 1. točki izreka tega dovoljenja, je razporejen po masnih kategorijah, kar pomeni, da bo nadzorovan v smislu odvzema iz narave določenih osebkov po starostni in spolni sestavi. V tabeli v 1. točki izreka dovoljenja je določeno, da bo 70% odvzetih medvedov v masi do 100 kg, 20% v masi od 100 do 150 kg in 10% nad 150 kg. ZGS v strokovnem mnenju navaja, da odstrel v prej omenjenem masnem razmerju omogoča stabilno starostno in spolno strukturo populacije. Pri mlajših osebkih je s starostjo povezana telesna masa in so lažji osebki mlajši, v večjem deležu so lažje tudi samice. Odvzem iz narave lažjih medvedov je najbolj podoben strukturi naravnih vzorcev smrtnosti v populacijah v katere se ne posega. V pred-holocenskih populacijah je bil eden ključnih dejavnikov smrtnosti medveda

infanticizem in druge oblike znotraj vrstnega ubijanja, kateremu so najbolj izpostavljeni mladiči in mlajši medvedi. Tudi pri večini drugih živalskih vrstah, je relativna smrtnost mladih osebkov večja kot pri odraslih. Povečan delež mlajših (lažjih) osebkov v odvzemu iz narave oponaša vrsti naravne vzorce smrtnosti in zato blaži morebitne učinke poseganja človeka na evolucijski razvoj vrste.

Na nadzorovan odvzema iz narave medveda vpliva tudi način odvzema iz narave, ki je v skladu z lovsko zakonodajo. Odvzem iz narave medveda je dovoljen z visoke preže, ker je na ta način zagotovljena lažja in natančnejša ocena mase medveda, torej omogoča selektivnost odvzema. V bližini naselij, 1,5 km od naselij, je dovoljen odvzem iz narave tudi s tal, vendar ne s pogonom, pritiskom in brakado. Na ta način se bo odvzelo iz narave medvede, ki so v tistem trenutku v bližini naselij. Ne glede na prej navedeno ministrstvo ugotavlja, da lahko pri oceni mase medveda pride do napake, zato je pri posameznem odvzemu iz narave dopustno odstopanje od mas, določenih v tabeli v 1. točki izreka dovoljenja, za največ 20% telesne mase medveda. Ministrstvo tudi ugotavlja, da je na podlagi določb ZDLov-1 in Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah omogočeno strogo nadzorovanje izvajanja odvzema iz narave medveda, ki ga bodo izvedli upravljavci lovišč pod nadzorom ZGS in inšpektorjev, pristojnih za divjad ter inšpektorjev, pristojnih za ohranjanje narave, ki takoj po odvzemu iz narave medveda pregledajo, podatke o odvzeti živali vnesejo v predpisan obrazec, vzamejo vzorce tkiva za raziskave in OZULov, ki obvestijo vse pristojne in druge izvajalce o že izvršenem odvzemu iz narave.

Ministrstvo ugotavlja, da je v skladu z zgoraj navedenim podal utemeljitev, da je v skladu z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah mogoč poseg, s katerim je dovoljen odvzem iz narave določenega števila živali.

Obstoj drugih zadovoljivih možnosti

Glede drugih zadovoljivih možnosti je bilo ugotovljeno, da druge možnosti odstranitve medveda z določenega območja, kot so odlov in preselitev osebkov na drugo mesto v naravi, sterilizacija in zadrževanje v ujetništvu, niso sprejemljive in zadovoljive možnosti. Razloge ministrstvo podaja v nadaljevanju. ZGS v mnenju navaja podatek, da se je večina preseljenih medvedov v Sloveniji, ki so jih opremili s telemetričnimi oddajniki, vrnila na mesto odlova. Ministrstvo pojasnjuje, da se tudi odlov živih živali in zapiranje le-teh v ujetništvo ne more šteti za drugo sprejemljivo in zadovoljivo možnost, ker takšno ravnanje ne bi imelo pozitivnega učinka za ohranitev populacije in je tudi etično sporno in v nasprotju z določbami Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, ki prepoveduje zadrževanje v ujetništvu živali zavarovanih vrst odvzetih iz narave. Posledice sterilizacije (kastracije) medvedov v naravnem okolju so nepredvidljive in lahko škodujejo populaciji. Ministrstvo tudi ugotavlja, da z več posameznimi odstreli osebkov, ki so neposredno prepoznani kot povzročitelji konflikta, ne bi dosegli cilja zmanjšanja gostot medvedov na določenih območjih in s tem zmanjšanja konfliktov.

ZGS v strokovnem mnenju navaja, da ukinitve krmljenja medveda ne bi pomembno vplivala na zmanjšano reprodukcijo oziroma povečano smrtnost in s tem na samoregulacijo. Medvedi kot prehranski oportunisti se prilagajajo razpoložljivosti različnih prehranskih virov in lahko ob pomanjkanju enega vira hrane brez težav preidejo na druge vire. Zdi se, da so v naših ekosistemih »naravne« lokalne maksimalne gostote medveda bistveno prej kot s hrano »omejene« s socialnimi (znotrajvrstnimi) odnosi. Lokalne gostote medveda naraščajo do praga, ko tam prisotni, zlasti dominantni osebki »monopolizirajo« prostor oz. ga zapolnijo. Zatem se rast lokalnih gostot ustavi ob nespremenjeni rodnosti in smrtnosti, saj nedominantni oz. podrejeni osebki nujno emigrirajo drugam (v okoliški prostor izven optimalnih habitatov) oz. tja premaknejo svoje centre aktivnosti. V primeru Slovenije so v zadnjem desetletju ta okoliški prostor predstavljala s strani človeka poseljena območja, izvorna območja pa gozdni masivi, kjer so bile gostote medveda že prej velike.

Iz ekspertize izhaja, da je količina hrane na krmiščih absolutno gledano velika, vendar krmišča uporabljajo različne vrste živali. Predvsem pa je količina hrane na krmiščih v primerjavi s količino naravne hrane zelo majhna oz. praktično zanemarljiva. Energetska vrednost žira je primerljiva s koruzo. Ugotovljeno je bilo, da je v povprečnem obrodu bukve, razpoložljivost žira za 1000 krat večja kot razpoložljivost koruze na krmišču. Obseg krmljenja divjadi in s tem tudi medveda se v naravi v Sloveniji že nekaj časa načrtno zmanjšuje. Delež koruze, ki je glavna hrana na krmiščih, se je v prehrani medvedov zadnjih 15 letih zmanjševal.

V nadaljevanju ministrstvo ugotavlja, da so v okviru drugih zadovoljivih možnosti, s katerimi se bi zmanjšalo število konfliktov z medvedom tudi ukrepi, s katerimi se zmanjšuje število škodnih dogodkov. Uporaba in promoviranje zaščitnih ukrepov za varovanje premoženja v zadnjih desetih letih se intenzivno izvaja tako v okviru različnih večletnih projektov (SloWolf, DINALP BEAR, Carnivora Dinarica), manjših projektov (Pastirstvo za sobivanje) in rednih nalog ZGS, Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter ministrstva. Med zaščitnimi ukrepi so se med drugimi izvajale tudi donacije in sofinanciranje nakupa kompletov visokih elektromrež in ograj ter pastirskih psov, subvencioniralo se je delo za varovanje čred pred velikimi zvermi, potekalo je izobraževanje lastnikov za učinkovito zaščito domačih živali in čebelnjakov, izdajale so se publikacije, razdeljeni so bili medvedovarni smetnjaki in kompostniki, sanirale so se ilegalne in neurejene deponije in izvajali so se programi za zagotavljanje rednih izobraževalno-podpornih aktivnosti namenjenih informiranju lokalnih prebivalcev o ustreznem ravnanju za zmanjševanje vseh ključnih konfliktov. Ministrstvo za namene preprečevanja nadaljnje škode na premoženju zaradi velikih zveri, torej tudi medveda, na podlagi ZON sofinancira nakup obodne elektroograde in opreme za vzpostavitev obodne elektroograde. Za varovanje drobnice in drugih pašnih živali, premičnih čebelnjakov, sadovnjakov in drugega premoženja, ki se varuje prehodno ali sezonsko, se sofinancira nakup opreme za varovanje s pomočjo visokih elektromrež ter za varovanje stacionarnih čebelnjakov večžične elektroograde. Za ta namen je ministrstvo v zadnjih 5 letih namenilo 56.564,00 eur. Prav tako je pomemben tudi ukrep izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči medved na premoženju ljudi, do katere je v skladu z ZON upravičen tisti, ki je na primeren način kot dober gospodar in na svoje stroške naredil vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Ministrstvo je v zadnjih 10 letih za izplačevanje škode, ki jo je povzročil medved na premoženju izplačalo letno povprečno 173.000,00 eur.

V primeru klicev fizičnih in pravnih oseb na 112 in 113 ob pojavu velike zveri, ki neposredno ogroža življenje ljudi in premoženje, so klici začasno preusmerjeni na ministrstvo. Ne glede na odstop intervencijske skupine se izvajanje nalog za sobivanje z velikimi zvermi zagotavlja še naprej v sodelovanju z ZGS, Upravo RS za zaščito in reševanje, Policijo in ministrstvom.

V ekspertizi je bilo ugotovljeno, da se je z mnogimi od prej navedenih aktivnostmi uspelo zmanjšati napade medvedov na drobnico, večina tipov konfliktov pa je naraščala. Velik del konfliktov je namreč take narave, da je njihovo učinkovito zmanjšanje mogoče le z uravnavanjem gostot medveda, alternativni (ne-letalni) ukrepi pa niso učinkoviti, in/ali izvedljivi. V obdobju treh leta so, npr. skoraj polovico konfliktov predstavljali kategoriji »vdor medveda v naselje« in »pojavljanje medveda v naselju ali njegovim neposredni okolici«, za kateri bi bila brez zmanjšanja lokalnih gostot medveda edina učinkovita rešitev ograditev vseh naselij v območjih, kjer se pojavljajo konflikti, kar pa ni izvedljivo, niti sprejemljivo. V ekspertizi je ugotovljeno, da je dostopna hrana v bližini naselij stimulans, ki pritegne medvede, kljub temu pa le-ta pri nas ni več ključno prožilo konfliktov. Poleg tega je vse prehranske vire v vseh izpostavljenih naseljih nemogoče povsem zavarovati. V naseljih so tudi sadovnjaki, za katere ljudem sprejemljive zaščite ne poznamo oz. le-ta ne obstaja (pogosto gre za sadovnjake okoli hiš oz. predstavljajo del vasi, kjer elektroograde niso sprejemljive). Tudi za govedo še ni izdelanega sistema učinkovite zaščite, ki bi ga lahko uporabili v dovolj velikem obsegu, da bi škode upadle.

Ministrstvo pojasnjuje, da so zgoraj navedeni ukrepi za dolgoročno preprečevanje konfliktov ključnega pomena, in je z njihovim izvajanjem treba nadaljevati. Če pa so lokalne gostote medveda visoke in niso prilagojene lokalnim danostim prostora (poselitev s strani ljudi, fragmentiran prostor), pa ti ukrepi za preprečevanje konfliktov niso učinkoviti. V takih primerih, je učinkovit in izvedljiv ukrep ustrezno načrtovan in izveden odvzem iz narave.

Glede na zgoraj navedeno ministrstvo ugotavlja da je pogoj iz 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, da ni drugih zadovoljivih možnosti kot odvzem iz narave medveda, izpolnjen.

Ugodno stanje populacije

V zvezi z ohranitvijo ugodnega stanja populacije medveda ministrstvo ugotavlja, da podatki spremljanja stanja populacije medveda v Sloveniji kažejo, da je populacija v ugodnem stanju ohranjenosti s trendom izboljšanja. Populacija je severozahodni del dinarsko-pinske populacije, ki je bila leta 2012 ocenjena na 3950 osebkov in je stabilna oziroma narašča. V poročilu o oceni velikosti populacije medveda v severnih Dinaridih in Alpah je bila na podlagi neinvazivnega genetskega vzorčenja v letu 2015 za slovenski del populacije minimalna letna številčnost ocenjena na 599 osebkov (545 – 655 osebkov), maksimalna letna številčnost pa na 711 osebkov (657 – 767 osebkov). Metodologija v študiji iz leta 2015 je primerljiva s študijo, ki je bila narejena leta 2007. Ocena, najnižja številčnost, slovenske populacije je bila v letu 2007 424 osebkov (383 – 458 osebkov). Spomladanska, torej najvišja letna, ocena števila medvedov za leto 2018 je bila na podlagi rekonstrukcijske populacijske dinamike medveda ocenjena na 975 osebkov (875 – 1130 osebkov), za leto 2020 pa 990 osebkov (860 – 1120 osebkov), za leto 2022 1096 osebkov (910 – 1318 osebkov) in za leto 2024 990 osebkov (810 – 1310 osebkov). V ugodnem stanju je populacija tudi upošteva efektivno velikost populacije, ki odraža evlucijski potencial in občutljivost na genetsko izpostavljenost populacije in je v zadnjih dveh desetletjih naraščala. Spolna in starostna sestava populacije sta po vseh dostopnih podatkih najmanj zadnjih 15 let stabilni. Iz mnenja ZGS in ekspertize izhaja, da ocena številčnosti populacije medveda temelji na štirih pristopih, ki imajo za osnovo evidentirane podatke o odvzemih medvedov in kalibracijskih podatkih o številčnosti medveda po genetski metodi, narejeni jeseni 2007 in 2015. Z oddaljenostjo od leta kalibracije (jesen 2015) postajajo ocene številčnosti manj točne, interval napovedi se širi. V povezavi z natančnostjo ocene populacije ZGS v mnenju pojasnjuje, da predlagan odvzem 230 medvedov, kljub manjši zanesljivosti ocene populacije, ne more poslabšati ugodnega ohranitvenega stanja populacije. ZGS ocenjuje, da se bo z odvzemom 230 medvedov številčnost približala številki 800 medvedov, kar je po mnenju ZGS številčnost medvedje populacije v letih 2016 in 2017, ko je bilo stanje populacije ocenjeno kot ugodno.

Po mnenju ministrstva je poleg ugodnega stanja ohranjenosti populacije pomembno dejstvo, da se območje razširjenosti medveda v Sloveniji ne zmanjšuje in se ob predvidenem odvzemu iz narave tudi v prihodnosti ne bo zmanjševalo. Prav tako ZGS v mnenju tudi navaja, da odvzem 230 osebkov iz populacije ne bo vplival na ugodno ohranitveno stanje, ker ne presega prirastka populacije. Po podatkih ZGS tudi posegi na območju Republike Hrvaške ne presegajo prirastka njihove populacije. ZGS podatke o ugodnem ohranitvenem stanju populacije oziroma naraščanju števila medvedov utemeljuje tudi s podatki vsakoletnega spremljanja rjavih medvedih na t. i. stalnih števnih mestih, ki ga izvaja ZGS v sodelovanju z upravljavci lovišč.

Glede na navedeno ministrstvo ugotavlja, da je številčnost in razširjenost medvedje populacije v Sloveniji v ugodnem stanju, in na njo tudi obravnavani odvzem iz narave, ne bo imel vpliva.

Obrazložitev območja in načina odvzema iz narave ter obveznosti poročila o odvzemu iz narave

Odvzem iz narave medvedov je razdeljen na območja t. i. bazene, ki jih v mnenju predlaga ZGS in so določeni glede na lokalne povečane gostote medvedov in konfliktov, ki jih medvedi povzročajo. Pri določitvi velikosti bazenov je upoštevana tudi velikost območij aktivnosti medvedov. Večji odstrel je določen na območjih, kjer so gostote medvedov večje in je več konfliktov.

Iz strokovnega mnenja ZGS izhaja, da se je številčnost medvedov v Sloveniji od leta 1970 postopoma, od leta 1993 pa hitro večala. Z naraščanjem številčnosti se je medved tudi prostorsko širil, zadnjih 10 let pa so naraščale njegove populacijske gostote. Gostote medveda so na območju Dinaridov visoke in so za to vrsto med najvišjimi znanimi. ZGS v strokovnem mnenju navaja, da je velik del območij, kjer so se gostote medvedov v zadnjih desetih letih povečale, na nižjih nadmorskih višinah in je razmeroma gosto poseljen. Gostote medvedov so se povečale v prostorih med velikimi gozdnimi kompleksi, predvsem med Javorniki in Kočevsko. To območje je ZGS razdelil na enajst manjših območij – bazenov: Ribniški, Loški, Javorniško – Snežniški, Meniški, Kočevski, Suhokranjski, Zahodnovisokokraški, Primorski, Zasavski, Novomeški in Belokranjski. V posameznem bazenu so določena lovišča, ker je odvzem iz narave izvedbeno vezan na lovišča oz. upravljavce lovišč. Ministrstvo ugotavlja, da je na tak način zagotovljen odvzem medvedov na območjih, ki so bila določena kot območja z največ konflikti in največjimi gostotami medvedov, torej se selektivno poseže v populacijo z odstranitvijo določenih osebkov.

ZGS je pri oblikovanju 11. bazenov upošteval naslednje kriterije: (i) podobnost jakosti konfliktov, (ii) podobnost gostot medveda, (iii) velikost območij aktivnosti medvedov v območjih Slovenije (večji v »zunanjih« delih populacije, kjer so njene gostote nižje) in (iv) oceno notranje dinamike emigracij in imigracij ter gibanja medvedov. Glede na lokalne gostote medvedov je število medvedov za odvzem iz narave določeno za celoten bazen. Načrtovanje odstrela po upravljavskih bazenih omogoča boljše izvedbo ukrepa izrednega odstrela v smislu manjšanja konfliktov (ob sledenju načrtovane težnostne strukture in prostorske razporeditve). Pri tem se je upoštevalo predvsem, da je upravljavskim bazenom z večjimi gostotami konfliktov in večjimi gostotami medvedov dodeljen najbolj intenziven odstrel, namenjen zmanjšanju konfliktov prek znižanja lokalnih gostot medveda. Pri prostorski razporeditvi so uporabljeni naslednji podatki: a) upravljavski bazeni so ostali takšni, kot so določeni v ekspertizi in predstavljajo čim bolj homogene načrtovalske enote z zaokroženimi zlivnimi območji medvedov, b) podatki o lokalni številčnosti so korigirani s pomočjo zadnjih podatkov monitoringa na stalnih števnih mestih in c) podatki o konfliktih, ki so jih povzročili medvedi v obdobju od januarja 2019 do decembra 2022.

Ministrstvo ugotavlja, da ZGS v mnenju predlaga, da se ne sme preseči število osebkov dovoljenih za odvzem v posameznem bazenu. Ministrstvo se s predlogom ZGS strinja, ker se bo z izvršenim odvzemom iz narave medvedov dosegel cilj zmanjšati konflikte. Hkrati pa se bo sledilo tudi ekspertizi in dopolnitvi ekspertize, kjer je navedeno, da je treba poseg izvršiti na območju največjih gostot medvedov in konfliktov. Pri tem je upoštevano dejstvo, da je območje, kjer se giblje posamezni medved, večje kot je velikost posameznega lovišča oziroma celo več lovišč skupaj. Medvedi svoje območje aktivnosti uporabljajo v skladu s trenutnimi prehranskimi in drugimi potrebami. Del leta lahko ponekod prožijo konflikte, del leta pa se gibljejo po območjih, kjer njihova prisotnost ne proži konfliktov. Odvzem iz narave medvedov na teh območjih bo tudi doprinesel k cilju ukrepa določenega s to odločbo.

V skladu s četrtem odstavkom 7. člena v povezavi z 20. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah je treba ministrstvu poslati poročilo o izvedenem odvzemu iz narave medveda. Ministrstvo ugotavlja, da gre za odvzem iz narave pod strogo nadzorovanimi pogoji. Izvajalec odvzema iz narave mora takoj po izvršitvi odvzema obvestiti pristojno osebo na odseku za gozdne živali in lovstvo območnega ZGS, ki podatke o odvzemu zapiše v zapisnik – odvzem

velikih zveri. V zapisnik se vpišejo natančni podatki o času in kraju odvzema, naredi se natančen popis odstreljene živali in za nadaljnje raziskave tudi vzorec tkiva. ZGS mora enkrat mesečno o izvršitvi odvzema osebkov iz narave v preteklem mesecu poročati ministrstvu. Poročilo o odvzemu iz narave, ki vključuje naslednje podatke: vrsto živali, podrobnejše lastnosti živali (teža, starost, spol ipd.), kraj (lokacijo), datum odstrela živali in način odvzema iz narave.

Utemeljitev trajanja dovoljenja

ZGS je v mnenju predlagal, da se odstrel izvede do 31. 12. 2024. Ministrstvo glede na podatke v ekspertizi, dopolnitvi ekspertize in študije o številu in gostotah medvedov na posameznih območjih v Sloveniji ugotavlja, da je odvzem iz narave v tem časovnem obdobju možen in izvedljiv. Glede predloga stranskih udeležencev o izvajanju odvzema medveda iz narave le v obdobju med 1. oktobrom in 30. aprilom ministrstvo pojasnjuje, da z izdajo odločbo sledi cilju preprečitve resne škode in zagotavljanju zdravja in varnosti ljudi ki bo doseženo, ko se bo na podlagi ekspertize številčnost približala številki 800 medvedov, kar je po mnenju ZGS številčnost medvedje populacije v letih 2016 in 2017, ko je bilo stanje populacije ocenjeno kot ugodno. Takšen cilj bo dosežen, če bo v nekaj zaporednih letih izpolnjen načrtovani odvzem iz narave medveda, kot je to določeno v tej odločbi za leto 2024.

V skladu s predhodno navedenim ministrstvo tako ugotavlja, da so izpolnjeni vsi pogoji iz prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, za izvajanje strogo načrtovanega odvzema medvedov z namenom zmanjšanja in poznejšega preprečevanja naraščanja konfliktov čez raven, ki je vzdržna in sicer da poseg ne škoduje ohranitvi ugodnega stanja populacije, da trenutno ni druge zadovoljive možnosti zmanjšanje konfliktov z ljudmi, do katerih prihaja na območjih, kjer so bile zaznane večje gostote rjavih medvedov, ter da gre za preprečitev resne škode in zagotavljanja zdravja in varnosti ljudi. Glede na navedeno je ministrstvo odločilo, kot izhaja iz 1. do 6. točke izreka te odločbe.

V skladu z določbami petega odstavka 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo glede stroškov odločeno, kot izhaja iz 7. točke izreka te odločbe.

Upravna taksa se po 22. členu Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20-ZFRO) ne plača.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada. Ker ZON in podzakonski predpisi, izdani na njegovi podlagi možnosti pritožbe zoper to odločbo ne določajo, pritožba ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Mateja Blažič
sekretarka

Vročiti:

- Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana – eVročanje: zgs.tajnistvo@zgs.si
- Lovska zveza Slovenije, Zupančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana – eVročanje: lzs@lovska-zveza.si,
- OZUL Novomeškega LUO, Seidlova cesta 6, 8000 Ljubljana – eVročanje: [REDACTED], ZDL.nm@siol.net,
- OZUL Zahodno visoko kraškega LUO, Slovenska cesta 13, p.p. 20, 5281 Spodnja Idrija – eVročanje: [REDACTED], [REDACTED]
- OZUL Kočevsko-Belokranjskega LUO, Mahovnik 90, 1330 Kočevje – eVročanje: [REDACTED], ozul.3kb.luo@gmail.com,
- OZUL Notranjskega LUO, Cankarjeva 6, 6230 Postojna, OZUL Primorsko – eVročanje: [REDACTED], [REDACTED], ozul.notranjske@gmail.com,
- OZUL Primorskega LUO, Partizanska cesta 49, 6210 Sežana – eVročanje: [REDACTED], [REDACTED], primorsko.luo@gmail.com
- OZUL Posavskega LUO, Cesta krških žrtev 23, 8270 Krško – eVročanje: [REDACTED], ozul.posavja@gmail.com,
- OZUL Zasavskega LUO, Ljubljanska 10, 1270 Litija – eVročanje: [REDACTED], zldzasavje@gmail.com.